

Iacobi Menochij

terminis subiectis D. Consulens) quod absurdum sit vnu
22 habere cōmodū aquæ & aliū sustinere onera circa ipsius duorum r̄ndit Decian. in conf. 44. n. 159. lib. 4.

Respondeatur primò ex dictis supra a falso esse illud
præsuppositū, quod riui per quem fluunt hæc aquæ
scolaticæ sit Comitis: cū uerissimū sit esse Præsidis si-
cūt supra demonstratum fuit. Non reperio iam dicta.

Respondeatur secundo, verba cōventionis & pacti
esse adeo clara, ut cauillari nulla rōne possint, quod. l.
comes fruatur ipsis scolaticis post omnem vñm præ-
torū factō & siendō Præsidis. Habet ergo necesse
expectare Comes, quod scolatica exeat omnia præ-
ta Præsidis, & tunc vtratur eis super abundātibus, quæ
nec tam modicæ nec tam tenuis sunt valoris & pretij
quæ ferat impensa purgationis riui, & præstationis li-
brarū trīginta iuxta pæctæ & conuertiones. Et quidē
si Praes haberet prædia quæ habet Comes in loco
Magdalena, vbi pæct. scolatica ipsi Præsidī supabū-
danū deriuari possunt, sūnū prædicti purgationis ri-
ui ac solutionis annua dicitur trīginta librarū susci-
ret, ac mille libras Comiti sēmel tantū numeraret. Et
his satis, superq; existimo esse satisfactū alijs cōsidera-
tionibus eiusdem. D. Consulētis pag. 11. 12. & 13. ma-
teria ele odiolan eo scilicet Praes cū damno Comi-
tis vti velit his aq. Quinim contrariū esset verius, &
cōtra bonam fidem ortam ex pæcto si Præses dominus
aque tam principalis quam scolatica vti eis non pos-
set, sicuti conuentum fuit.

Sexto idē. D. Ponginib⁹ consulens pag. 14. fac. 1.
23 arguit quod cum verba contractus t̄ intelligi debeat
secundum tēpus contractus. l. Rutilia Polla, ff. de cō-
trah. empt. & ibidem doctores, dicendū est Præsidem
nō posse vti his aquis nisi pro irrigatione pratorū que
irrigabat tempore facta inuestitura vñq; in præfens.

Respondeatur, repugnare manifesta verba conce-
ssioni & inuestitura, quibus conuentum est, qđ Vice
com. Præsidis autores vti possent his aquis non solū
tunc factis, Sed etiā p̄ fiendis. Si ergo noua prata fieri
curauit Praes, quid causa est, quo minus potuerit duo
decim ab hinc annis plus minus noua prata in locis
inferioribus fieri & stabiliiri & ea his aquis irrigare.

24 Et propterea nihil ad rē pertinet regula dicta t̄l. Ru-
tilia Polla, qua loquitur, quando simpliciter res vendi-
ta fuit, non expresso aliquo tempore. Nam tunc intel-
ligitur, vendita in eo statu in quo tunc reperitur: se-
cūs est nostro in casu, in quo adiectum est etiam tem-
pus futurum, ne m̄pe pratorum siendorum.

S V M M A R I V M .

1 Subhastatione ita verum pretium, iusñq; probari, ut po-
stea cōtractus rescindi non potest ex l. 2. C. de rescin. 2.

3 Subhastationem iteratam neque cōmunitati concedi p̄
textu laſionis.

4 L. 2. C. de rescin. vend. remedii cessare cū venditor sciuit
pretium iniquum, item cum venditor promisit obser-
uare contractum.

6 Laſionē non considerari, cum venduntur cōitas incerti,
Venditū reditibus in certis non posse deduci laſionem.

7 L. 2. C. de rescin. vend. non habere locum, cum vndantur
datiā gabellæ.

Gabellæ fructus pendere à fortuna & casu.

Reditus ex pedagijs & gabellis esse incertos.

8 Contractus in certis, non finem spectari quoad laſionem.

9 Valorem rei ex capite laſionis rescindende considerari
ex initio contractus.

Laſionem vñla dimidiā in casu l. 2. C. de rescin. opor-
tere adesse contractus tempore.

10 Reditus variationem non præsumi in spatio ann. triū.

Reditus & gabellæ, valore sumi ex p̄teris annis trib.

11 Remissionē mercedis fieri conductori pacto damnum fa-

ctis Principis, vel aliter pacto magnum damnum.

13 Locatorem non posse augeri pensionem, si conductor mul-
tum lucretur.

Pensionē mercedis conductori non augeri licet multum
lucretur.

Conductor non posse augeri pensionem, nisi lucretur plu-

tra dimidiā.

15 Remissionem pensionis nō fieri conducere nisi laſio ex-
cedat dimidiā.

16 Locationis contractum esse bona fidei.

Compensationem esse crediti, & debiti contributionem.

F A C T I S P E C I E S .

Dominus Aurelius Sibaldus conduxit à R.C.
datum panis, vini, & carnium, ciuitatis Ale-
xandriæ pro tribus annis inchoandis in Calēdis Ja-
nuarij 1601. pretio lib. 9. 530. brevis moneta, que de-
ductis auantagj's reducitur ad lib. 9. 120. & faciunt
lib. 9. 464. moneta longioris singulo anno pacto adie-
cto his verbis scripto.

Et per rispetto del vino, & carni, che si venderanno
à detti soldati, & genti di guerra, & per causa lo-
ro senza datio, si promette al detto incitatore, che se
glifarà il debito restauro, & cōpensa, hañdor risguar-
do alla quantità della gente di guerra, che sarà allog-
giata in detta città, & corporanti. Et questo d'anno
in anno, portando però li detti datarij le debite fedati
d'anno in anno dal Referen. il quale haue a cura delle
bollette della esētione de soldati da questo datio,
& con assistenza della persona, che nomina al Gouer-
natore a S. Eccell. &c.

Præsupponitur etiā in facto, quod milites seruan-
tur immunes à predictis datarij & gabellis: cū taber-
narj's, à quibus emant vñm conductori autem ipse
tenetur R.C. compensare id totum quod exegisset ab
ipsis militibus, si non haberent communitatē.

Præsupponitur quod Illustrē Magistratum ordi-
narium pro nouem primis mensib. anni 1601. cōpen-
sasse dicto Sibaldo dictorum datorū conductori lib.

1. 26. cum confectis calculis buletarum vñi à mil-
titibus empti ad tantā summā ascendiſet: cū verò idē
Sibaldus cōductor pro tribus ultimis mensib. eiusdē
anni 1601. peteret ab eodē Ill. Magistratu ordinario

sibi cōpensiari alias lib. 5. 036. opposuit sē fiscus aſſe-
rens, cōpensationē hanc fieri non debere: quia alioqui
ipsa R.C. non solum aliquid ex ipso dario perciperet:

Sed et nō leue damnum sentiret cum dario fuerit loca-
tum annua mercede seu pētione lib. nouem milliū cen-
tu & viginti: & tamē cōpēsatio seu restaurū ascēdat
ad summā lib. decem septē milliū centū & duorū.

Queritur nunc, an R. C. ita laſia iure dici posit,
vt ei liceat recedere à predicta locatione, vel potius
obseruādus sit ipse cōtractus, & admittēda cōpēsatio
in dicto capitulo subhastationis promissa & conēta.

Initium à Domino.

C O N S I L I V M M C X X I .

Ixistimo R. Cameram neclāsam nec iufe-
recedere posse à locatione: Sed omnino
teneri eam obseruare, ac etiam cōpensa-
re conductori ab eo datum non exactū à
militibus cauta immunitatis sibi ab ipsa
R.C. cōcelsa. Huius veritatis demonstrād̄ gratia tria
explicabo,

Consilium MCXXI.

39

explicabo, quorum primum est; Regiam Camerā nul-
la ratione prætendere posse contraetus rescissionē p̄
textu alicuius laſionis. Secundum est ipsam R.C. non
probare nec demōstrasse à se allegatam laſionē. Ter-
tū est, cōductore iustè petere prædictā cōpensationē.

Quo ad primā multis rationib. & argumentis de-
monstratur fiscum non posse prætendere rescissionē
huius cōtractus p̄textu laſionis. Nam certum & cla-
rum est hoc datum seu gabellæ panis vini & carni,
locatā, vel, vt alij scribunt venditā fuisse ad hastam,
Contractus autem & alienatio facta mediātē subhasta-
tione non rescindit causa & p̄textu laſionis cū simili
in cōtractu & alienatione locum nō habeat dispo-
nitio. t. 1. 2. C. de rescin. vend. sicuti tradunt & declarat
Bart. Bald. Ang. Caſten. Alex. Guido Papæ Io. a Pla-
teia, Panthaleon, Cremensis, Fabianus, & Afflict. quos
retulit & secutus sum ego in conf. 843. n. 28. & in col.
844. n. 33. lib. 9. vbi adduxi etiā Alciatum in resp. 110.
n. 1. 2. & 3. secundum impressionē antiquā Lugdu-
nensem; R̄ndit sanè Alciatus, vēditionē seu locationē
vectigalis seu gabellæ vendidi salem factam ab hoc
eo dē illustri Magistratu ordinario nō potuisse rescin-
di p̄textu laſionis: cum nemo plus obtulerit. Et sub-
hastatione probare iustum pretium: ob id (inquit Al-
ciatus) non pōt̄ videri subfesse laſio. Et adiunxi ego ip-
se in d. conf. 844. n. 35. egregiā doctrinā Albericū in l.
& si sine. §. quāsum. ff. de min. scribit sanè Albericus
Cōe Bergomi incantasse seu subhastasse datia, & per-
fecto contractu post plures dies appatuſe plures of-
ferentes. Dubitatum fuerat, an admitti debet iterata
subhastatio & licitatio tanquam quod Cōitas fuisse
laſia, affirmat Albericus decifum fuisse, admitti nō de-
buisse per tex. l. 1. & 1. 2. C. de vend. reb. ciuit. li. 11. Et
quia fides hastæ fiscalis non debet decipi. l. si hypothe-
cas. Cod. de remiss. pig. Et Albericū..... secutus est
Afflict. in decis. 340. qui testatur Cōsilium illud Nea-
politanum idem decidisse in locatione seu venditione
redditus salis, subhastatione facta. Nec repugnat qđ
ibi Afflict. n. 2. in fi. præsupponat eo in casu abfuisse
iustum pretium: cū nemo plus obtulerit: & cum plus
quam ante multos annos gabella seu datuī hoc fuerit
locatum, vt dicā infra. Et hoc in casu certū est prædi-
ctum illustrē Magistratum sciuisse valorem & redditū
hiū datij & gabellæ, & ideo cēllat dispositio dicta t̄l.
2. C. de rescin. vend. vi post Bart. & alios plures scripsi
ego ipse in conf. 843. n. 30. & in d. conf. 844. n. 38.
quibus in locis. n. 31. & 39. Subiunxit, cēllat dicti po-
sitionē dicta t̄l. 2. quando vendor vel locator promis-
sit nō contravenire; sed ratu, grati & firmum habere.

Quo ad secundū; dicendū pariter est, sicuti non pro
basse nec demōstrasse, nec demonstrare posse se laſ-
sum hoc in cōtractu.

Primum, quia cum locati, seu venditi fuerint redditus
incerti futurū annorum, cōsiderari nō potest t̄ laſio,
sicuti post Bal. in l. 2. C. de rescin. vend. & Panthaleo-
nem, Crem. ibid. n. 34. & ego ipse r̄ndi in d. conf. 843.
n. 34. & 844. n. 43. subiungi ad rem cōferre text. nota.

l. si ea lege. C. de vñris cuius verba hæc sunt, si ea lege
possessionē mater tua apud creditorem suū obligavit,
vt fructus inuicem vñrarum consequeretur, obtenu-
maioris percepti emolumenti, pp. incertum fructuum
euētum, rescindi placita non possunt, Quibus verbis
intelligimus ratione incertitudinis futurū fructuū
aliquid iudicari iustū, quod si appareret certum esset
iniūstum. Ita r̄ndum illud in cōpendium rededit Bald.
ibidem, qui col. 2. vers. cū vero scriptis, qđ is, qui emit
t̄ fructus, redditus, & prouenit pedagiū conqueri non
pot̄, si parū aut nihil perceptit, ex quo emit ea, quæ pen-
tent à fortuna. Ita ergo econtra ego ipse adiunxi con-
queri nō potest vendor illorum redditū si emptor bo-
na fortuna plus solito percepit. Et eodem responso in

Liber Duodecimus.

specie prop̄e concludit Bal. in conf. 29. Quia ex facto.
col. 3. li. 5. quod Cōitas oppidi Massij conqueri nō po-
tuit, & si Scarap., cui annuum redditum exigendum
ex vectigalib. & pedagijs Cōitas ipsa vendiderat m̄nl-
tum lucretus fuerat: cū principiū cōtractus t̄ nō au-
tem finis spectari debeat. Et simili in casu r̄ndit Rom.
in conf. 423. n. 10. Bal. & Romanū secuti sunt a me re-
lati in præcitatō in conf. 843. num. 37.

Secundū accedit, quod cum venditio seu locatio hu-
ius datij, seu gabellæ facta fuit pro maiori pretio quā

multis & multis annis p̄cedentib. sequitur dicendū;

nullam laſionem ex parte fisci considerari posse cum
pensio & pretium t̄rei locatæ, ex qua redditus & fructus

percipiendi sunt, consideratur secundū tempus cōtra-
ctus, quanti scilicet confuseit locatæ, vel uendi. Ita Ro-
man. in conf. 423. n. 1. quem secuti sunt Bursat. in cōf.
389. n. 19. & Caroccius in trae. de locat. & conduc. in
tit. de consuet. 2. & in tit. de rescin. vend. n. 13. & 16. &
in d. conf. 483. n. 37. & in d. conf. 484. n. 51. qui n. 55.
post Afflictum, Pinellū, & Io. Bapt. Lupum, fabiūgit,

quod ad secundū quā redditus & fructus in futurū
percipi possint, habenda est ratio trium annorum pro-
ximè p̄teitorum, certū autem est in casu nostro an-

te annum 1601. quo tpe facta est hæc locatio, permul-
tos annos, pretium seu pensionem huius datij & gabellæ

le nō excellit libras quinque mille: & tñ locatio hec,
de qua agimus facta fuit pro pensione & pretio libra-
rum nouem millium quingentorū sexagintaquatuor.

Quibus accedit non leuis quantitas, quam conductor
impedit causa exigendi ipsum datū & gabellam.

Tertiū suffragatur quod fiscus nullū hoc in casu sen-
tit damnū, sicq; laſionem, Nam immunitas à R. C. cō-
cessa militibus, ne soluant gabellam & datū panis,

vini & carni cedit comodo & utilitati ipsius. R.C.

qua dictis militibus concessit hæc immunitatem, loco
quodā modo cuiusdam partis stipendijs, qđ minus esset
fi datum hoc soluerunt. Damnum & laſionem si hoc

ex contractu sentit, sua causa & factō sentit, & p̄te-
rē non deber conqueti iuxta. c. damnū de reg. iur. in
6. & à fortiori confert cōis illa interpretū traditio,

locatorem teneri facere mercedis t̄ remissionem con-
ductori, qui passū est damnū causa ex factō ipsius
Principis locatoris. Ita sanè Bart. in l. Cotem ferro. §.

qui maximos. n. 3. ff. de publi. & vecti. quem secuti sūt
alij quam plurimi quos allegauit in conf. 671. num. 4.
& multis sequen. li. 7. vbi latissimē differunt. Et secun-
dū hanc opinionem iudicasse Illustrē Magistra-

tum ordinarium intellexi in causa.

Quarto mouet me, qđ fiscus p̄tendit se laſum, sicq;
damnū sentire propterea quod cōductori, facta sibi cō-
pensationē summa pecuniarum quā pro ipso datio re-
cipere debebat ab ipsis militib. causæ dictæ immunitatē

lucrum non modicū sentit, quia cōpensationē sic
facta dicetur soluīsse pretium: seu pensionem & mer-
cedem dātij & gabellæ sibi locata. At